

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2026

(skrajne daty)
Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	LINGWISTYKA TEKSTU
Kod przedmiotu*	IC3/25
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	IPiD/Kolegium Nauk Humanistycznych/ UR
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Lingwistyki Kulturowej i Komunikacji Społecznej
Kierunek studiów	Filologia polska
Poziom studiów	Studia I stopnia
Profil	Profil ogólnoakademicki
Forma studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	III rok/ sem. 5
Rodzaj przedmiotu	Przedmiot kierunkowy
Język wykładowy	Język polski
Koordinator	dr hab. prof. UR Wioletta Kochmańska
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. prof. UR Urszula Gajewska, dr hab. prof. UR Wioletta Kochmańska, dr hab. prof. UR Maria Krauz

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	ZW – zaj. warszt.	Liczba pkt. ECTS
5								15	2

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
 zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Student/-ka ma wiedzę z gramatyki opisowej, stylistyki praktycznej, leksykologii i leksykografii, kultury języka
--

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Student pozna podstawowe zagadnienia teoretyczne dotyczące tekstu, wypowiedzi i dyskurs. Zapoznaje się ze strukturą tekstu, uczy się analizować makro- i mikrostrukturę różnych typów tekstu, co stanowi punkt odniesienia do interpretacji i tworzenia tekstów.
C ₂	Student szczegółowo pozna problematykę delimitacji tekstu, segmentacji tekstu w dialogu i monologu, analizę wykładników spójności. Omawiane są różne poziomy organizacji tekstu jako całościowo zorganizowanego znaku, jego funkcji, intencji oraz globalnej semantyki. Analizowane są teksty literackie, publicystyczne, naukowe i potoczne.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student/-ka zna terminologię związaną z teorią tekstu, budową tekstu i funkcjami pełnionymi przez komunikaty pisemne i ustne.	EK_Wo2
EK_02	Student/-ka potrafi krytycznie czytać i interpretować różne typy tekstu, należące do różnych odmian funkcjonalnych, np. literackie, naukowe, publicystyczne, użytkowe. Umie ocenić kompozycję tekstu jako całościowego komunikatu.	EK_Uo1
EK_03	Student/-ka analizuje wykładniki spójności, rozpoznaje i ocenia różne techniki tworzenia tekstu.	EK_U1o
EK_04	Student/-ka rozumie potrzebę poszerzania swoich kompetencji czytelnicych w związku z krytyczną oceną posiadanej wiedzy i przyjmowanych treści. Ma świadomość istoty wiedzy z zakresu lingwistyki tekstu i potrafi z niej korzystać w sposób samodzielny oraz korzystając ze wsparcia ekspertów.	EK_Ko1

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Nie dotyczy

B. Problematyka zajęć warsztatowych:

Treści merytoryczne
Główne kierunki badań nad tekstem. Tekstologia i jej działy. Lingwistyka tekstu a lingwistyka dyskursu.
Pojęcie tekstu, dyskursu, wypowiedzi. Tekst - całościowy komunikat. Ewolucja pojęcia tekst. Kryteria tekstowości.
Hipertekst jako „wielotekst” nielinearny. Analiza podstawowych struktur stosowanych w Internecie (przy-

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

kłady struktur hierarchicznych, liniowych, sieciowych). Hipertekst literacki.
Tekst spójny. Kohezja i koherencja. Analiza środków więzy tekstowej ich ekonomii i redundancji. Struktura tematyczno-rematyczna zdania i tekstu.
Metatekst w tekście naukowym. Rola operatorów metatekstowych w różnych typach tekstu.
Status ontologiczny tytułu wobec tekstu. Struktura i funkcje tytułu w tekstach należących do różnych stylów i gatunków.
Delimitacja tekstu i jej wykładniki strukturalne i semantyczne w różnych gatunkach tekstu.
Podział tekstu na akapity. Budowa akapitów.
Tekst a gatunek, typy tekstów. Wzorce strukturalne gatunków.
Weryfikacja osiągnięć studentów w semestrze – ocena końcowa.

3.4 Metody dydaktyczne

Np.:

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów(projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny), praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), gry dydaktyczne, metody kształcenia na odległość

Laboratorium: wykonywanie doświadczeń, projektowanie doświadczeń

Dyskusja, praca w grupach – gry dydaktyczne, rozwiązywanie zadań, ćwiczenia praktyczne – praca z tekstem: tworzenie tekstów, odbiór, analiza i interpretacja wyszukanych samodzielnie oraz przedstawionych przez prowadzącego tekstów.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	obserwacja w trakcie zajęć, dyskusja, sprawozdanie	Zaj. warszt.
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć, dyskusja, sprawozdanie, praca w grupach, gry językowe	Zaj. warszt.
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć, dyskusja, sprawozdanie, redakcja fakultatywnych/obligatoryjnych testów	Zaj. warszt.
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć, dyskusja, sprawozdanie, krytyczna ocena działań na tekście w trakcie zajęć, umiejętność merytorycznego wskazania podstaw formułowanej oceny	Zaj. warszt.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
Student/-ka nie zna terminologii związanej z teorią tekstu, budową tekstu i funkcjami pełnionymi przez komunikaty pisemne i ustne.	Student ma wiedzę pozwalającą na odróżnienie tekstu, dyskursu i wypowiedzi, potrafi nazwać funkcje tekstu	Student/-ka zna dobrze terminologię związaną z teorią tekstu, budową tekstu jako całościowego komunikatu i rozróżnia funkcje pełnione przez komunikaty pisemne i ustne.	Student/-ka zna bardzo dobrze terminologię związaną z teorią tekstu, budową tekstu jako całościowego komunikatu i rozróżnia funkcje pełnione przez komunikaty pisemne i ustne.
Student/-ka nie wylicza	Student /-ka identyfikuje	Student /-ka identyfikuje	Student /-ka identyfikuje

wykładników spójności tekstu, nie rozróżnia ram tekstowych w różnych gatunkowo tekstach	środki spójności tekstu i ramę modalną tekstu tekstów naukowych	środki spójności tekstu i ramę modalną tekstu tekstów naukowych i publicystycznych	środki spójności tekstu (kohezję i koherencje) oraz ramę modalną tekstu tekstów naukowych, publicystycznych i literackich
Student/-ka nie potrafi krytycznie czytać i interpretować tekstów, należących do różnych odmian funkcjonalnych gatunkowych	Potrafi krytycznie czytać i interpretować tekstu, należące do jednej odmiany funkcjonalnej, np. literackie, naukowe, publicystyczne lub użytkowe. Umie ocenić kompozycję tekstu jako całościowego komunikatu	Potrafi krytycznie czytać i interpretować tekstu, należące do dwu odmian funkcjonalnych, np. literackie, naukowe, publicystyczne lub użytkowe. Umie ocenić kompozycję tekstu jako całościowego komunikatu	Potrafi krytycznie czytać i interpretować teksty, należące do różnych odmian funkcjonalnych, np. literackie, naukowe, publicystyczne, użytkowe. Umie ocenić kompozycję tekstu jako całościowego komunikatu
Student/-ka nie umie wyszukiwać i analizować językowych środków spójności tekstu, nie rozpoznaje i nie potrafi ocenić różnych technik tworzenia tekstu	Student/-ka potrafi analizować w tekście podstawowe językowe środki więzy tekstowej i omówić jego granice	Student/-ka potrafi analizować w stopniu dobrym językowe środki więzy tekstowej i omówić jego granice i ocenić kompozycję wybranego tekstu	Student/-ka potrafi analizować i krytycznie oceniać językowe wykładniki spójności linearnej i semantycznej, umie ocenić kompozycję tekstu i granice w różnych gatunkowo tekstach.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, wyszukanie stosownych do realizowanego tematu tekstów, przygotowanie referatu do zajęć, praktyczna analiza tekstów do przedstawienia w trakcie zajęć)	33
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- J. Bartmiński, S. Niebrzegowska-Bartmińska, *Tekstologia*, Warszawa 2009.
- B. Boniecka, *Lingwistyka tekstu - teoria i praktyka*, Lublin 1999.
- R. A. de Beaugrande, W. U. Dressler, *Wstęp do lingwistyki tekstu*, Warszawa 1990.
- T. Dobrzyńska, *Tekst*, Warszawa 1993.
- A. Duszak, *Tekst, dyskurs, komunikacja międzykulturowa*, Warszawa 1998.
- M. Krauz, *Relacja między tekstem a dyskursem w polskiej literaturze językoznawczej*, „Słowo. Studia Językoznawcze 1”, red. K. Ożóg, Rzeszów 2010.
- M. Krauz, *Incipity recenzji publicystycznych, czyli jak rozpocząć ocenę filmu*, „SŁOWO. Studia językoznawcze”, nr 3, Rzeszów 2012, s. 97-110.
- M. Krauz, *Językowe i pozajęzykowe wykładniki ramy finalnej w recenzji prasowej*, „Słowo. Studia Językoznawcze”, nr 4/2013, s. 84-96.
- A. Wilkoń, *Spójność i struktura tekstu*, Kraków 2002.
- U. Żydek-Bednarczuk, *Wprowadzenie do lingwistyki tekstu*, Katowice 2005.
- Tekstologia*, t. 4-5. Seria: *Współczesna polszczyzna. Wybór opracowań*, red. J. Bartmiński, S. Niebrzegowska-Bartmińska, Lublin 2004.

Literatura uzupełniająca:

- J. Bartmiński (red.), *Współczesny język polski*, Lublin 2001.
- T. Dobrzyńska, *Delimitacja tekstu pisanego i mówionego*, w: *Tekst. Język. Poetyka. Zbiór studiów* pod red. M. R. Mayenowej, Wrocław 1978, s. 101-118.
- S. Gajda, M. Balowski (red), *Styl a tekst*, Opole 1996.
- Gajewska U., *Metatekstemy w języku nauk ścisłych*, Rzeszów 2004.
- A. Kałkowska, *O spójności tekstu*, „Język Polski” 1987, z. 3-5.
- M. Krauz, *Zdania inicjalne w języku polskim*, Rzeszów 1996.
- M. Krauz, *Powtórzenie jako czynnik spajający tekst*, W: *Systematyzacja pojęć w stylistyce*, red. S. Gajda, Opole 1992, s. 247-252.
- M. Krauz, S. Gajda (red.), *Współczesne analizy dyskursu. Kognitywna analiza dyskursu a inne metody badawcze*, Rzeszów 2005.
- Lingwistyka tekstu w Polsce i w Niemczech. Pojęcia, problemy, perspektywy*, red. Z. Bilut-Homplewicz, W. Czachur, M. Smykała, Wrocław 2009.
- D. Ostaszewska, *Organizacja tekstu a sposób scalania informacji*, Katowice 1991.
- Tekst. Problemy teoretyczne*, red. J. Bartmiński, B. Boniecka, Lublin 1998.
- Tekst. Analizy i interpretacje*, red. J. Bartmiński, B. Boniecka, Lublin 1998.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej